

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Financiën
De heer mr. drs. F.H.H. Weekers
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 29 maart 2011

betreft Groenboek over de toekomst van de btw

ons kenmerk 148250u

Geachte heer Weekers,

Naar aanleiding van het verschijnen van het Groenboek over de toekomst van de btw COM(2010)695¹ heeft de vaste commissie voor Financiën tijdens haar vergadering van 22 maart jl. besloten daarover de navolgende vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van CDA, PvdA en SP aan de regering te doen toekomen. De leden van de fracties ChristenUnie en SGP sluiten zich aan bij de vragen van de fracties CDA en PvdA.

De leden van de **CDA**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het Groenboek over de toekomst van de btw. Zij beperken zich bij deze gelegenheid tot een aantal aandachtspunten waarvan zij van mening zijn dat deze realiter op afzienbare termijn kunnen bijdragen aan de oplossing van een aantal concrete knelpunten. Meer fundamentele oplossingen voor knelpunten in het btw-systeem (zoals het vervangen van de vrijstellingen zonder recht op aftrek door vrijstellingen/nultarieven met recht op aftrek) blijven derhalve hier buiten beschouwing. De belangrijkste aandachtspunten zijn voor de leden van de CDA fractie, alsmede de leden van de fracties CU en SGP, de volgende:

1. Het is naar de mening van deze leden niet wezenlijk van belang welke oplossing wordt gekozen (algemene verlegging, verlegging bij bepaalde goederen, oorsprongslandbeginsel) voor het oplossen van btw-carrousel fraude. Belangrijk is dat de lidstaten boven zichzelf uitstijgen en verdergaande maatregelen treffen dan een meer intensieve administratieve samenwerking. Graag vernemen deze leden de opvatting van de regering hierover.
2. Ervan uitgaande dat een daadwerkelijke Interne Markt (ondernemers brengen ook hun buitenlandse klanten btw in rekening die deze klanten van hun eigen fiscus weer terugkrijgen, waarna de lidstaten btw met elkaar verrekenen) niet tot stand komt, heeft het bestemmingslandbeginsel de voorkeur. Dit beginsel was al leidend en is als gevolg van de nieuwe plaats van dienst regels per 1 januari 2010 nog meer leidend geworden. Het is de indruk van deze leden dat dit (relatief) goed werkt. Kan de regering deze indruk bevestigen?

¹ Zie dossier E100074 op www.europapoort.nl

datum 29 maart 2011

ons kenmerk 148250u

blad 2

3. Btw-aftrek geeft problemen in situaties waarin belastingplichtigen zowel economische als niet-economische activiteiten verrichten. In principe dient een splitsing te worden gemaakt in aftrekbare en niet-aftrekbare btw, maar er is geen eenduidigheid over de wijze waarop dit dient te geschieden. Er is een gebrek aan rechtszekerheid op dit punt voor belastingplichtigen en belastingadministraties, aldus de genoemde leden. Hoe kijkt de regering hier tegen aan, zo vragen zij.
4. Aannemende dat daadwerkelijke tariefharmonisatie geen haalbare kaart is, zou kunnen worden overwogen om op Europees niveau één btw-tarief verplicht te stellen. Onderzoek wijst uit dat dit economisch beter zou zijn (zie ook het rapport van de Commissie Van Weeghel). Dat zou bovendien de verwachte grensproblematiek kunnen voorkomen als Nederland eenzijdig over zou gaan tot invoering van één btw-tarief. Als dit geen haalbare kaart is, dan zou overwogen kunnen worden om alleen met verplichte verlaagde tarieven te werken op Europees niveau en om in ieder geval het onderscheid tussen traditionele producten die onder het verlaagde tarief vallen (bijvoorbeeld boeken) en vergelijkbare elektronische producten (bijvoorbeeld e-books) weg te nemen. Wat is de mening van de regering hierover? Welke voor- en nadelen zijn hieraan verbonden, zo vragen deze leden voorts.
5. Het (internationale) bedrijfsleven is vooral uit op vermindering van compliancekosten. In dat kader zouden alle administratieve verplichtingen (onder andere btw-aangiften, listings/opgave intracommunautaire prestaties, facturen) moeten worden geharmoniseerd. Doordat de lidstaten nog steeds zo veel vrijheid hebben, lijken ondernemers meer kosten te moeten maken dan nodig is. Kan de regering bevestigen dat dit zo is?
6. Een groot deel van de grensoverschrijdende transacties betreft intra-groepstransacties. De compliancekosten die grensoverschrijdende transacties oproepen, kunnen worden beperkt door maatregelen te treffen voor grensoverschrijdende intra-groepstransacties. Een van de, ook door de Europese Commissie genoemde, mogelijkheden is de introductie van een verplichte, grensoverschrijdende fiscale eenheid btw. Genoemde leden vernemen graag hoe de regering tegenover dit voorstel staat.
7. Door de introductie van een one-stop-shop systeem voor ondernemers die diensten verlenen aan (particuliere) klanten in andere lidstaten waarvoor deze ondernemers btw zijn verschuldigd in die lidstaten wordt volgens de aan het woord zijnde leden de rechtszekerheid gediend en worden compliancekosten verminderd. Is de regering het met deze zienswijze eens?
8. In een Europese btw dienen uitzonderingen zo veel mogelijk te worden beperkt. Het verdient dan ook aanbeveling om het aantal derogaties voor lidstaten terug te dringen en terughoudend om te gaan met nieuwe derogatieverzoeken. Kan de regering deze conclusie onderschrijven?
9. Van belang is verder dat steeds de passende Europese wetgevingsinstrumenten worden gebruikt. Zo treedt per 1 juli 2011 een vernieuwde Europese verordening in werking die de btw-richtlijn van uitleg voorziet. Het lijkt de aan het woord zijnde leden beter om de richtlijn zelf in een verordening om te zetten en die eventueel aan te passen, of te werken met een verordening en een toepassingsverordening net zoals in het douanerecht. Graag vernemen genoemde leden of de regering deze conclusie deelt.

datum 29 maart 2011

ons kenmerk 148250u

blad 3

De leden van de **PvdA**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het Groenboek. In dit stadium van de beleidsvoorbereiding tonen deze leden zich vooral geïnteresseerd in de opvattingen van de Nederlandse regering ten aanzien van het functioneren van het btw-stelsel en de mogelijke revisies van dit stelsel in de afzienbare toekomst. De leden van de PvdA-fractie, alsmede de leden van de fracties CU en SGP, vragen de regering om een beschouwing naar aanleiding van het Groenboek.

In het kader van deze beschouwing vragen deze leden meer in het bijzonder naar een overzicht van de btw-tarieven (algemeen en verlaagd) in de EU-lidstaten. Om tot een zuivere vergelijking te komen, vragen deze leden de regering dit overzicht van tarieven te relateren aan soortgelijke overzichten van de tarieven in de loon- en inkomstenbelasting, respectievelijk in de winst- en vennootschapsbelasting in de lidstaten. Op grond van deze vergelijkende cijfers zien de aan het woord zijnde leden graag een beschouwing van de regering tegemoet over de balans van belastingheffing op consumptie, arbeid en respectievelijk winst in de verschillende EU-lidstaten.

Wat betreft de btw tonen deze leden zich geïnteresseerd in de discussie over de toepassing van het verlaagde tarief, welke naar zij menen nogal grote verschillen laat zien tussen de lidstaten. Met name menen deze leden dat het verlaagde tarief door bijvoorbeeld Frankrijk veel frequenter wordt toegepast dan door bijvoorbeeld Duitsland. Deze leden horen graag de opvatting van de Nederlandse regering hierover, alsook over de hier en daar opduikende suggestie om het verlaagde tarief op den duur geheel af te schaffen.

De leden van de **SP**-fractie hebben met interesse kennis genomen van het Groenboek. In de loop van het Groenboek wordt een groot aantal nadelen van btw-heffing opgesomd – in de huidige variant of in andere varianten – zodat degene die er kennis van neemt welhaast tot de conclusie moet komen dat mogelijk overwogen moet worden om dit type belasting geheel af te schaffen, zo menen de leden van de SP-fractie. De Europese Commissie geeft daar expliciet en impliciet een reeks argumenten voor.

In het licht van een dergelijke overweging is het volgens deze leden opmerkelijk dat er in de inleiding van het Groenboek geen enkele kritische kanttekening bij dit type belasting gemaakt wordt; de inleiding noemt de voordelen maar niet de nadelen van verschuiving naar indirecte belastingen. Dit wekt de indruk van een bevooroordeeld uitgangspunt van het Groenboek. Zo wordt bijvoorbeeld niet vermeld dat btw-heffing ten opzichte van gebruikelijke inkomsten- en vermogensbelastingen onprogressief zijn.

Dat de kwestie van progressiviteit in de belastingen kennelijk geen overweging voor de Europese Commissie is, wordt volgens de leden van de SP-fractie nog eens versterkt door de volgende stellingname in §2.3: *“Een btw-stelsel op brede grondslag, bij voorkeur met één tarief, zou het ideaal van een zuivere verbruiksbelasting met minimale nalevingskosten heel dicht benaderen.”* Het is deze leden niet duidelijk op welke gronden de Europese Commissie zich aanmatigt om een systeem met één tarief “ideaal” en “zuiver” te noemen. Zij beamen dat de opheffing van een systeem met een laag tarief op eerste levensbehoeften en een hoog tarief op luxe goederen een denivellerend effect heeft. Onderschrijft de regering deze stelling van de leden van de SP-

datum 29 maart 2011

ons kenmerk 148250u

blad 4

fractie? Indien het antwoord hierop bevestigend luidt, kan de regering dan aangeven of zij de kennelijke opvatting van de Europese Commissie deelt dat dit ideaal en zuiver zou zijn?

Een overeenkomstige aanmatiging zien de leden van de SP-fractie in §5.1 (*"Hoe kan de neutraliteit van het btw-stelsel worden gegarandeerd?"*). De Europese Commissie acht btw-vrijstelling voor publiekrechtelijke lichamen "niet neutraal": *"Wanneer publiekrechtelijke lichamen vrijgesteld zijn van de btw of niet onder het toepassingsgebied van de btw vallen, is dit een prikkel voor hen om minder uit te besteden en zo te vermijden dat ze btw moeten betalen die ze niet kunnen aftrekken. De btw is daarmee een factor die hun investerings- en uitgavenbeslissingen beïnvloedt."* Met even veel of even weinig gronden is een mogelijke norm om deze lichamen onder de btw te laten vallen een niet-neutrale beïnvloeding van beslissingen te noemen, zo menen de aan het woord zijnde leden. Inderdaad, het gaat om normen die de Commissie kennelijk niet wenst te expliciteren – en hierin ligt volgens deze leden de vooringenomenheid van het Commissiedocument. Deelt de regering de opvatting van deze leden dat de Commissie haar normen in deze niet expliciteert?

De leden van de SP-fractie stellen dat de Europese Commissie voorts zijn vooringenomenheden lardeert met kwalijke retoriek, zoals (in §5.1.2): *"Deze vrijstellingen moeten worden herzien, met name in het licht van de economische en technologische veranderingen."* Deze stelling van de Commissie behoeft kennelijk geen toelichting, want de Europese Commissie geeft die niet. De kwalijke retoriek hier is er volgens de aan het woord zijnde leden in gelegen dat de Commissie het de lezer doet voorkomen dat economische en technologische veranderingen *niet-politiek* zijn, *niet door mensen gemaakt* zijn.

Het is de Europese Commissie volgens de leden van de SP-fractie vergund om vooringenomen te zijn. Voor de discussie over herziening van het belastingstelsel ware het echter beter om ten minste te trachten om steeds tegengestelde belangen bij voorstellen en vragen te poneren zodat de lezer, en wellicht ook de Europese Commissie, tot een afweging van belangen kan komen. Het gaat immers om politiek, en belangenafweging is daaraan inherent. Deelt de regering deze zienswijze van de leden van de SP-fractie?

Is de regering met de leden van de SP-fractie van mening dat de 33 specifieke vragen van de Europese Commissie derhalve pas kunnen worden beantwoord tegen de achtergrond van een herzien Groenboek, waarin die tegengestelde belangen naar voren zijn gebracht?

De vaste commissie voor Financiën ziet de antwoorden van de regering met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

P.H.J. Essers

Voorzitter van de vaste commissie voor Financiën